

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vsa leta - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: OHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: OHelsea 3-3878

NO. 198. — ŠTEV. 198.

NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 22, 1933. — TOREK, 22. AVGUSTA 1933

VOLUME XII. — LETNIK XII.

DELAVSTVO BO USTANOVILO SVOJO STRANKO

ODKAR POSLUJE NRA, JE ZAČELO AMER. DELAVSTVO TRUMOMA PRISTOPATI V STROKOVNE UNIJE

Strokovne organizacije niso imele še nikdar toliko članov kakor sedaj. — Članstvo Ameriške Delavske Federacije se bo do srede zime podvojilo. — Nova postava jamči kolektivno barantanje. Pogajanja glede pravilnika premgovne industrije. — Za njo pridejo na vrsto izdelovalci avtomobilov.

WASHINGTON, D. C., 21. avgusta. — Tukaj prevladuje mnenje, da je National Recovery Act zelo ojačal delavske unije in da ni več daleč čas, ko bodo ustanovili delavci svojo lastno politično stranko.

Depresija je bila zadala tudi delavskim organizacijam usodepoln udarec. Unije so bile tako rekoč le na papirju, kajti le malokateri podjetnik je plačeval svojim delavcem take plače kot jih je določala unija.

Odkar so pa začele industrije soglasno z NRA sestavljati svoje pravilnike in ker jamči nova postava delavcem pravico kolektivnega barantanja, se moč in vpliv unij veča od dne do dne.

Zvezna vlada v svojih najnovejših odlokih sicer ne omenja delavskih organizacij, dejstvo je pa, da se bo moral tovarnar, ki je sklenil s predsednikom Rooseveltom pogodbo, pogajati z zastopniki strokovnih organizacij.

Delavci bodo skrbeli, da se bodo delodajalci natančno držali določb pravilnika in bodo vsako kršenje naznanili na pristojnem mestu.

Dosedaj so bile skoro vsepovsod v veljavi takozvane "kompanijske unije", ki so bile pod absolutno kontrolo kompanije, pri kateri je bil delavec zaposlen.

Ker pa NRA ne priznava kompanijskih unij, so se začeli delavci v ogromnem številu oprijemati strokovnih organizacij.

V organizacijo United Mine Workers je v kratkem času pristopilo skoro tristotisoč novih članov.

American Federation of Labor je izdala več nego dvesto novih čarterjev. Dosti prošelj je še ne-rešenih.

Med močnimi bratovščinami železniških uslužbencev in Ameriško Delavsko Federacijo ni že dolgo časa vladalo tako pristržno razmerje kot je zavladalo v zadnjem času.

Ameriška Delavska Federacija je imela v svojih najboljših letih 4,078,740 članov.

Njeni uradniki pravijo, da se bo to število do srede zime podvojilo.

Novi elementi, ki prihajajo v vrste organiziranih delavcev zahtevajo neodvisno politično akcijo.

Dosedaj je bila Ameriška Delavska Federacija nestrankska, oziroma je podpirala tisto stranko, ki je obljubovala delavcem večje ugodnosti.

WASHINGTON, D. C., 21. avgusta. — Če ne danes, bo pa prav gotovo jutri podpisan pravilnik za industrijo mehkega premoga. O pravilniku so se vršile dolgotrajne debate, slednjič se je pa diktatorju Johnsonu oziroma njegovemu pravnemu zastopniku R. Richbergu posrečilo izravnati vse difference.

Premogovni baroni so se najbolj odločno protivi vladni zahtevi, naj imajo premogarji pravico kolektivnega barantanja.

Administracija bo na premogovno industrijo izvedla sličen pritisk kot ga je izvedla prejšnji teden na industrijo olja in lesa. Magnatje so se morali, hočeš ali nečeš, vdati.

Kakorhitro bo uveljavljen pravilnik premogovne

Gonja proti Machadovim pristašem na Kubi

MUSSOLINI BO POMAGAL AVSTRIJI

Mussolini je Dollfussu obljubil pomoč. — V poštev bo prišla štiridržavna pogodba.

Rim, Italija, 21. avgusta. — Med avstrijskim kanclerjem dr. Engelbertom Dollfussom in Mussolinijem je prišlo v Riecione ob Jadranu do popolnega soglasja glede borbe Avstrije za svojo samostojnost.

Mussolini je kanclerju Dollfussu zagotovil, da se njegova vlada zavzema za življenje in bodočnost Avstrije ter mu je obljubil, da se bo poslužil štiridržavne pogodbe, da dobi Avstrija in druge podonavske države politično in gospodarsko pomoč.

Oba državnika nista samo razpravljala o težavnem stališču Avstrije, temveč tudi o splošnem podonavskem vprašanju. Mussolini se bo poslužil 4. točke pogodbe ter bo pozval ostale velesile, da opuste svojo dosedanjno brezbržno politiko glede Avstrije ter da se prijateljsko dogovore glede bodočnosti Avstrije in podonavskega bažena, kajti njegovo gospodarsko vprašanje je skupno vprašanje cele Evrope.

Mussolini in Dollfuss sta enih misli glede složnejšega sodelovanja med Italijo, Avstrijo in Ogrsko. Avstrijski kancler je izrazil željo, da bi Avstrija živela v prijateljskih razmerah z vsemi svojimi sosedi in celo z Nemčijo.

Riecione, Italija, 21. avgusta. — Ko je kancler Dollfuss prišel v Riecione, se je Mussolini ravno kopal v morju. Dollfuss — ki je visok komaj pet čevljev — si je najel čoln ter z njim veslal do Mussolinija. Mussolini je splezal v čoln in je v kopalni obleki sedel na zadnjem koncu čolna. Dollfuss je veslal na morje daleč proč od drugih kopalcev, da sta mogla sama govoriti, ne da bi ju kdo poslušal.

Ko sta se vrnila na obrežje, so ju kopalci pozdravljali in oba sta se smejala in odgovarjala na pozdrave z mahanjem rok.

POINCARÉ JE STAR 73 LET

Sampigny, 20. avgusta. — Raymond Poincaré, ki je bil tekom vojne predsednik Francije, je praznoval danes svoj 73-letni rojstni dan. Pri tej priliki mu je priredila mestna godba svečano podoknico.

ROMUNSKI KRALJ IMA OŠPICE

Bukarešta, Romunska, 20. avgusta. — Kralj Karol, ki je že bolan za influenco, je poleg tega še obolen na ošpicah, katerih se je najbrže nalezl od svojega sina, prestolonaslednika prince Mihaila, ki je že nekaj dni bolan.

Karol je star 39 let, njegov sin pa 11.

industrije, se bo začel Johnson pogajati z lastniki tovarn, v katerih izdelujejo avtomobile.

Vse napeto pričakuje, kakšno stališče bo zavzel Ford, ki namerava predložiti svoj pravilnik, ki bo baje za delavce dosti boljši nego je oni, ki ga predlaga vlada.

KITAJSKA BO OJAČILA SVOJO ARMADO

Organizirati hoče vojsko, mornarico in zračno brodogradnjo. — Močna Kitajska je velika nevarnost za Japonsko.

Washington, D. C., 21. avgusta. — Za Rusijo bo prvo prerojenje kakega naroda na Kitajskem.

Kitajska izdeluje načrt, po katerem si hoče zagotoviti svoj obsto.

Kitajska hoče postati vojaško, gospodarsko in v vsakem drugem oziru svetovna sila, ne samo, da se bo mogla ubraniti nadaljnjemu raztelesenju, temveč hoče dobiti nazaj Mandžurijo in Džehol.

Ko bo ta načrt izvršen, bo sovjetski petletni načrt le malenkost v primeri s kitajskim.

V svojih bistvenih delih je načrt sestavljen po idejah pokojnega dr. Sun Yat-Sena. Ker je Kitajska izgubila Mandžurijo, in ker je pogodba v devetih državah in Kelloggova pogodba ni mogla obvarovati napada močnejše države, se je velikani na Daljnem Istoku prebudili ter se zavedel svoje velikosti.

Med drugim hoče Kitajska doseči naslednje:

Močno novo armado 500,000 do 800,000 mož, katero bodo izvežbali ameriški in evropski častniki.

Trgovsko zračno brodogradnjo najmanj 1000 aeroplanov, ki bo služila tudi za vojaško rezervo.

Zgradbo celega omrežja železnice in cest, da se odpro skriti kraji.

Obvladanje povodnih, namakanje zemlje in gozdozgojenje, da se prepreči lakota.

Razvoj velike industrije.

Kitajska bo vprašala Ligo narodov za dovoljenje, da izvrši ta program. Temu pa se bo upirala Japonska. Japonska ima 65 milijonov prebivalcev. Kitajska pa 450 milijonov. Moderno in dobro oborožena Kitajska bi bila velika nevarnost za Japonsko, vsled česar jo bo Japonska vsepovsod ovirala, da postane močna vojaška sila.

POGOZDOVALCI IMAJO DOBER TEK

Washington, D. C., 20. avgusta. — Tristotisoč članov Civilian Conservation Corps, ki so zaposleni po gozdovih, poje vsakih trideset dni devet milijonov jaje.

Poleg tega pojedjo vsak mesec ti delavci en milijon stopetindvajset tisoč funtov slanice, pet milijonov šeststo tisoč funtov mesa in popijejo skoro dva milijona funtov kave.

POROKA V DANSKI KRALJEVI DRUŽINI

Kodanj, Dansko, 20. avgusta. — Meseca septembra se bo poročil princ Knut, drugi sin kralja Kristiana, s svojo sestrično, princeso Karolino Matildo, hčerko kraljevega brata.

ŽIDE BODO PRESELILI IZ NEMČIJE

Zborovanje zionistov v Pragi. — Iz Nemčije hočejo preseliti 250,000 židov. — 100,000 se jih bo preselilo v Palestino, 20,000 v Ameriko.

Praga, Češka, 21. avgusta. — Na 18. zborovanju svetovnega kongresa zionistov je bil stavljen predlog, da se iz Nemčije preseli 250,000 židov. Od teh se jih bo izselilo v Palestino 100,000, v Ameriko pa 20,000.

S tem bi se izselilo iz Nemčije zaradi Hitlerjevega preganjanja skoro polovica nemških židov, katerih je v Nemčiji 564,379.

Kongres bo razpravljal o tem, koliko židov bi se moglo naseliti po drugih državah.

Na zborovanju je 332 delegatov, med temi 29 delegatov iz Združenih držav.

STRAŠNA LAKOTA V RUSIJI

Časnikarskim poročevalcem ni dovoljeno preiskovati razmer. — Umrlo je že najmanj en milijon kmetov za lakoto.

Moskva, Rusija, 21. avgusta. — Novi predpisi cenzure, ki se je razvila zadnjih šest mesecev onemogočuje inozemskim časnikarskim poročevalcem, da bi preiskali one kraje sovjetske Rusije, v katerih so najslabše razmere.

V Ukrajino in na severni Kavkaz, kjer je bila najhujša lakota skozi celo zimo, poročevalcem ni dovoljeno hoditi. Četudi ni natančnih podatkov, vendar se ceni, da je tekom lanske zime umrlo, ako že ne naravnost vsled lakote, pa vendar vsled slabe prehrane, najmanj en milijon ljudi, ponajveč kmetov.

Sovjetske oblasti že od februarja ne dovoljujejo časnikarskim poročevalcem hoditi v kraje, kjer je lakota.

Ker je pred kratkim poročevalski list "Koelnische Zeitung" objavil neko poročilo o slabih razmerah v Rusiji, je presburo poklical vse inozemske časnikarske poročevalce in jim naznanil, da noben poročevalec ne more iti v notranost dežele brez posebnega dovoljenja zunanjega namistarijata.

Pod vladnim nadzorstvom je bilo poročevalcem dovoljeno obiskati nekatere kraje, toda vlada je prikrila lakoto s tem, da je zgradila nove vasi, v katerih ni bilo pomanjkanja hrane. Nek poročevalec, ki že nad deset let potuje po Rusiji, je dobil od zunanjega komisarijata obvestilo, da ne sme potovati izven okrajev Moskve in Leningrada.

Naročite se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

TRUPLO POLICIJE. NAČELNIKA JE DRHAL VLAČILA PO ULICAH

HAVANA, Kuba, 21. avgusta. — Razjarjeni duhovi Havane, ki so se že nekoliko poglobili z umori in ropanjem, so zopet vsplamteli, ko je pobesnela množica izkopala komaj zakopano truplo bivšega policijskega načelnika v Havani Antonio B. Ainciarta in ga nagega vozila s trukom po mestnih ulicah. Slednjič so ga v parku pred vseučiliščem obesili na drog električne svetilke.

GANDHIJA SO ODPELJALI V BOLNIŠNICO

Voditelj indijskih nacionalistov noče pod nobenim pogojem sprejeti vladnih pogojev. — Gandhi noče govoriti.

Poona, Indija, 21. avgusta. — Gandhijevo zdravstveno stanje se je vsled posta tako zelo poslabšalo, da so ga iz Yeroda ječe prepeljali v bolnišnico, kjer bo imel boljšo zdravniško postrežbo.

Njegovi prijatelji so zaradi njegove oslabilosti zelo vznemirjeni. Dokler ni bil prepeljan v bolnišnico, ni dovolil nikomur drugemu, da bi mu pomagal, kot samo svojem tajniku Mahadev Desai. Desai je bil skupno z Gandhijem aretiran 1. avgusta zaradi kampanje nepokorščine proti angleški vladi.

Gandhi ni hotel sprejeti vladnih pogojev, da bi opustil svojo kampanjo in bi bil izpuščen iz ječe. S postom je pričel, ker mu vlada ni dala raznih pravic, ki so bile zanj potrebne za nadaljevanje njegovega dela.

V prvi vrsti je bil prepeljan v bolnišnico najbrže zaradi bolezni na ledih. V bolnišnico je bil prepeljan v ambulanci pod vojaško stražo in tudi poleg bolnišnice je bilo postavljeno vojaštvo. Odkar je bil prepeljan v bolnišnico, Gandhi ni ne govoril, ne pisal.

ZASLEDOWANJE ZLOČINCEV

Washington, D. C., 21. avgusta. — Pravosodni departament je z vso strogostjo in odločnostjo pričel zasledovati zločince.

Najvažnejši dogodki pri tem so:

Springtown, Ark., 21. avgusta. — Detektivi so s strojnimi puškami ustrelili Gene Johnsona, ki je bil član Underhillove tolpe. Johnson je v McPherson, Kans., ustrelil nekega policista. Johnson je za ranami umrl, njegova žena pa je bila nevarno ranjena.

Chicago, Ill., 21. avgusta. — Pred sodišče je bilo postavljenih sedem morilcev, med njimi ena ženska.

Dallas, Tex., 21. avgusta. — Policija zasleduje tolpo drznih zločincev, ki so odvedli milijonarja Urshela. Voditelj te tolpe Harvey Bailey je v zaporu.

Ainciart se je v soboto zvečer umaknil svojim zasledovalcem s tem, da se je sam usmrtil. Pokopali so brez krste v plitev grob. V nedeljo so ga zopet izkopali, strgali z njega vso obleko ter so ga med kričanjem in preklinjanjem vozili po mestu. Ko je njegovo truplo viselo na drogu, so v parku pred vseučiliščem posekali vse dreve in grmovje ter napravili grmado in jo zažgali. Vrv je pregorela in truplo je padlo v ogenj. Tega strašnega prizora je bila priča nad 10,000 ljudi.

Ko je množica kričaje plesala okoli trupa, je z vojaško stražo prišla ambulanca, ki je truplo odpeljala.

Odpejali so ga 15 milj iz mesta ter ga položili v mrtvašnico v La Lisa. Ko so ljudje izvedeli, kam je bilo odpeljano njegovo truplo, so hiteli na pokopališče. Vlada je poslala vojake, da bi vzdržali red. V kratkem se je pred pokopališčem nabralo več tisoč ljudi. Vojaki so jih pustili, da so v redu šli na pokopališče in v mrtvašnico. Ko so hodili mimo njega, so ga preklinjali. Truplo so zopet hoteli vzeti, da bi ga peljali nazaj v Havano. Tedaj pa je prišlo zopet še več vojakov, ki so ljudi pregnali s pokopališča. Vojaki so nato izkopali plitev grob in Ainciarta pokopali. Ljudje so se nekoliko pomirili, toda naenkrat sa pričeli kričati in so zopet vdrli na pokopališče. Vojaki jih nso mogli zadržati, kajti imeli so povelje samo vzdrževati red, ne pa streljati. Z rokami so odkopali grob, pograbili nago truplo in ga naložili na truk, v katerem so ga zopet pripeljali v Havano.

Nekdo je mrtvecu potisnil v usta cigaro in tako so ga zopet pripeljali v sredini Havane pred vseučilišče. Tam so ga zopet obesili na drog svetilke. Pod njim so zažgali grmado ter plesali in kričali okoli njega. Zopet je prišla ambulanca, ki ga je odpeljala na Colon pokopališče, kjer ga stražijo vojaki, dokler ne bo odločila vlada, kje in kako bo pokopan.

HITLERJEVA NEČAKINJA RANJENA

Berlin, Nemčija, 18. avgusta. — Dve ženski sta bili poškodovani, ko sta se vozili z avtomobilom za Hitlerjevim avtomobilom, ko se je njihov avtomobil zadel v kup desak, ki jih je pustil na cesti brezbržen voznik, in se je preobrnil.

Ranjena je bila Hitlerjeva nečakinja gospodična Raubalova. Neveča se je pripetila, ko se je družba v dveh avtomobilih peljala s kanclerjevega poletnega bivališča v Berchtesgaden v Reit-im-Winkel.

Hitlerjev pribojnik Helmut Brueckner si je zlomil roko in nevarno poškodoval na glavi. Hitler se je vozil v drugem avtomobilu in ni bil ranjen.

Gospa REGINA Roman iz življenja:

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

11

— Samo deset let, pravite, gospod doktor. Deset let je cela večnost, če so pred nami in ne mnogo daljša, kot trenutek, če so za nami. Ali vemo, ako bomo še kdaj videli domovino?

— Vendar ne boste žalostno, gospa Regina?

— Ne, ne, to se ne sme gledati žalostno. Ali pa vemo, ako bomo še živeli deset let, ker more vsak dan biti naš zadnji? Ali vemo, da se v desetih letih tam ne bomo tako zelo vkoreninili, da niti domov ne bomo več hoteli? Pomislite na svojega strica, ki je tudi ostal tam za vedno. Samo v tem smislu sem tako mislila. Tukaj ali tam, povsod smo v božjih rokah in samo če smo skupaj, mi bo tam ravno tako ugajalo, kakor kjerkoli, kjer moremo biti skupaj s svojo družino. Ničesar se bolj ne bojim kot ločitve od moža in otroka. Vse drugo mi je postranska stvar.

Henrik Brand ji ginjeno poljubi roko, medtem ko jo mož gleda z žarečimi očmi.

— Koliko zavidenja vreden je Valter pri svoji težki preizkušnji, ker ima ob svoji strani tako pogumno tovarišico!

Valter mu prikima in Regina pravi smeje:

— Vaša nevesta vam bo tudi taka tovarišica, gospod doktor. Ima oči, ki mi to izdajajo, četudi je sedaj še premlada, da bi sama vedela, za kaj jo bo še ljubezen do vas usposobila.

Lahen nasmeh se zabziblje čez Brandov obraz.

— Moja mala Urška! Naj bi je usoda obvarovala takih preizkušenj, kakršne so vam prisojene. Sedaj pa vam hočem prebrati vse važne iz pism mojega strica o Transvaalu in tamošnjih razmerah. Urška je še vedno zaposlena s svojimi igračami in nas ne bo motila.

— Ne bo, dokler je ne pokličem. Ve, da imamo z vami mnogo važnega govoriti.

Dr. Brand položi na mizo zavitek s pismi. Urejena so bila po dnevu, ko so bila pisana. Bere prvo pismo, ki ga je sprejel že pred letom, toda tedaj je bil Transvaal še last Burrov. Njegov stric je z nekim svojim prijateljem ustanovil družbo za zgradbo železnice, cest in mostov. Pisal je, da ima Transvaal mnogo rek in da se zidava mostov zelo izplača. Šele, ko je prišel Transvaal pod angleško oblast, se je zdelo stricu primerno, da si dobi še tretjega družabnika, ker je podjetje vedno napredovalo in izbral si je nekega Angleža. Po njegovem mnenju bi mu mogel največ koristiti Anglež in tako si je izbral Mr. Dudleigha in je bila družba imenovana Vandervelde, Korner & Co.

Glavni sedež družbe je bil v Pretoriji, ena podružnica v Kapstadtu in ena v Kimberley, kajti družba ni izvrševala del samo v Transvaalu. Zaposlenih je bilo na tisoče delavcev, največ domačinov, Buzuti in Betchani. Sprejetih pa je bilo tudi mnogo Kitajcev, ker so bili zadovoljni z zelo nizkimi plačili, četudi so se Buri proti naseljevanju tega naroda zelo upirali. Seveda je bilo med delavci tudi mnogo belih. Zastopani so bili vsi narodi in posebno inženirji in nadinženirji so bili vsi beli.

— Zelo si želim, ker imamo mnogo angleških in holandskih nadinženirjev, da bi pri naši družbi nastavljeni ena nadinženirja iz moje domovine, kajti mislim, da so naši inženirji najsposobnejši. In potrebujemo pa zelo zmogljivo moč, ker moramo premagati največje težkoče pri gradbi avtomobilskih cest. Imamo sicer že tudi nekaj naših inženirjev, toda so še zelo mladi. In tako sem mislila na tebe, dragi Henrik. Si ravno v primerni starosti in tudi vem, da si doleden, odločen in nadarjen. Družba, pri kateri si sedaj zaposlen, nam je dobro postregla in imel boš samo lepe izkušnje. Tukaj bi imel vodilno mesto in bi se na razmere zelo hitro navadil. Trojti stariši, žalibog, niso več živi in poročen še tudi nisi. Upam tudi, da tudi s svojim srecem nisi preveč zaposlen, ker se ti do sedaj še ni poljubilo stopiti v zakonski stan. Premisli to; pri nas boš sprejel z velikim veseljem. Ako pa ne maraš zapustiti domovine, tedaj Te prosim, da nam preskrbiš izvanredno zmognega in odločnega moža, ki ima ustvarjajoče misli in si ve pomagati, ako zadane na kake posebno težke zapreke. Avtomobilsko cesto, ki bo, kadar bo gotova, vezala Kapstadt s Kairo, nameravamo tudi raztegniti preko cele Južnoafriške unije v Nemško Vzhodno Afriko. Iz Kapstadta do Kimberley je cesta že dogotovljena, sedaj pa jo je treba izpeljati čez visoko gorsko planoto, čez Draken in Megalis pogorje in čez cel Hoog Veld. Treba bo razstreljevati skalovje, premostiti prepade in premagati velike ovire. Za to je treba posebno močate osebe, kajti ukazovati bo moral delavcem vsakovrstnih narodnosti. Belim med njimi ni mogoče najlažje gospodariti, kajti so premeteni, drzni in divji ljudje, toda zaradi svoje drznosti so nam potrebni, četudi so zelo nagnjeni na odpor. Poleg tega so domačini s svojimi napakami in prednostmi in slednjič še Kitajci, s katerimi je zopet treba čisto drugače postopati. Na tem mestu je sedaj potreben odločen in razumen mož, v vsem cel mož. Ako najdeš katerega, ki bi bil pri volji iti v Transvaal za deset let, tedaj ga kar prini. Prilagami Ti po družbi podpisano pogodbo in v dvojnem iztisu. Vpiši samo njegovo ime. Podpiše pa naj drugo tiskovino in naj jo nam pošlje. Iz pogodbe moreš sklepati, kako visoko cenimo tako osebo. Plača bo rasla od leta do leta. Tudi drugi pogoji so po mojem mnenju zelo ugodni. Zajamčene so štirimesečne počitnice in vsaka tri leta, s polno plačo in seveda vožnja prvga razreda tu-sem in po preteku desetih let zopet nazaj. To seveda velja tudi za Tebe, ako hočeš mesto prevzeti. Mislim pa, da tam pri vas noben nadinženir ne more dobiti takih pogojev. Na vsak način pa glej, da dobiš ako sam nočeš sprejeti tega mesta, mesto sebe katerega zelo dobrega inženirja. Čim prej ustrežeš naši želji, tem ljubeš bo nam, ker ga nujno potrebujemo. V vašem podjetju, ki je poznano po gradbi cest in mostov, boš gotovo našel koga, ki bi bil sposoben za to mesto. Za vsak slučaj smo mu pripravili staviti še ugodnejše pogoje. Da za to mesto ne sme biti premlad, si moreš pač misliti. Mora biti od petintrideset do štirideset let. Najboljše bi bilo, ako ni poročen, ker pa se pri vas navadno ženijo zelo zgodaj, bo zelo težko v tej starosti najti koga, ki bi ne bil poročen. Torej to ni nikak zapreka, ako je oženjen. Toda imeti bi moral pametno ženo, ki se ne bi takoj razburila, ako bi jim šla kdaj trda. Udobnosti in zabave ni v šotarih, katere postavimo, pa jih zopet moramo prestaviti. In to je pri našem delu potrebno. Ako visoko v gori za dalje časa postavimo taborišče, tedaj je za nadinženirje edini luksuz lesena hišica. Toda vedno tudi to ni mogoče. Tedaj mora biti tudi oženjen nadinženir — do sedaj imamo samo enega — zadovoljen s stanovanjem v šotaru. Toda pri tukajšnjem podnebnju to zdravju ni škodljivo. Toda nadinženirji imajo na razpolago za sebe posebno velike šotore, medtem ko imajo inženirji po dva in dva en šotor. Delavci pa stanujejo po deset v enem šotaru. Torej, kot rečeno, ako je oženjen, mora imeti pametno ženo, ki si bo rekla: — Zdržala bom, kajti moj mož zasluži tukaj lep denar, kot nikjer drugje, in se že izplača, ako le žim malo bolj sključeno. Ali je pri vas kaka tako pametna žena?

Sedaj, ko ti to pišem, mi prihajajo dvomi. Sedaj pa, dragi Henrik, glej, da mi preskrbiš katerega tako vzornega inženirja, toda ne izpusti ga iz rok, kajti hrepenim po tem, da bom svojima družabnikoma pokazal, da je za kaj takega zmogel samo kak mož rojak. To bi bilo za mene veliko zadovoljenje in veselje.

Tukaj Brand povesi pismo.

— Tako, gospoda, v toliko je to pismo za vaju zanimivo. To je tudi najdaljše pismo, ki mi ga je kdaj pisal moj stric. Medtem je tudi že gotovo prejel moje pismo, v katerem sem mu sporočil o svoji zaroki s Heleno Lund in si bo že mogel misliti, da sam ne morem priti. Se danes mu bom brzojavil: "Namestnika našel; pismo sledi". Potem bo vedel vse. Kako dolgo ti bo treba, Valter, da si pripravljen za pot?

Valter vprašujoče pogleda ženo.

— Kaj misliš, Regina?

— Mislim, da v štirih tednih moremo vse pripraviti; prej skoro ni mogoče, ker je treba še marsikaj preskrbeti.

Valter prikima.

— Da, Henrik, štiri tedne potrebujemo. Ves svoj dom moramo razdreti. Najboljše bo, da pohištvo prodamo in vzamemo s seboj samo to, kar neobhodno potrebujemo.

(Dalje prihodnjič.)

VSE JE ŽE BILO NA TEM SVETU

Hišni gospodarji niso pometali pred svojim pragom....

Dunajski mestni svet je izdal 21. decembra 1753. naslednje odredbo: "Na najvišje povelje je treba v bodoče skrbeti za večjo snago na ulicah. V to svrhu se bo vsakokrat oglašil zvonec, da bo mogel vsako poskrbeti za pometanje pred svojimi pragom."

Moda je zahtevala svoje žrtve.

"John Hetheringtona so privedli včeraj pred župana, ker je zbuja zgražanje in nemir na javni ulici. Dokazano je, da se je pojavil na cesti s klobukom na glavi, ki ga je imenoval svilen klobuk, z visoko zgradbo bleščeče vnanosti, ki je bila pripravna, da spravi bojazljivca v bitje v grozo. Dejansko so nekateri policisti izpovedali, da so neke ženske ob pogledu nanj omedlele, otroci so vpili in enega iz množice, ki se je bila zbrala, so vrgli na tla in si je desno roko zlomil." (Londonske "Times" leta 1796. o izumitelju cilindra.)

Kavarne so že star izum....

Prva kavana se je rodila v dobi visokega baroka, l. 1652., v Londonu. L. 1670. jo je adpotiral Pariz, 1680. Berlin, 1683. Dunaj. Tu s obili pravkar potolčki oblegajoče Turke in srbski izvidnik Kobšeki je uporabil kavna zrna, ki so jih bili Turki ostavili v veliki množini, za to, da je Dunajčanom kahal kavno. Kmalu je kmela vsaka kasta svojo kavarno, literati, zdravniki, gizdalini. Karte in biljard so začeli po kavarnah kmalu igrati. Kajeenjeje v takšnem lokalu je veljalo spočetka za prostakso.

Avtorji moralisti so skušali v naslovih povedati, česar niso zmogli v delu:

1732. je izšla knjiga s tem naslovom: Pamela ali poplačana čednost, vrsta družinskih pism, ki jih je pisala mlada, lepa oseba svojcem in danih v tisk z namenom, da bi pospeševala temeljna načela čednosti in vere v dušah mladine obeh spolov, delo z resničnim ozadjem in obenem pošteno prijetnega razvedrila za dušo z mnogovrstnimi, čudnimi in pretresljivimi pripetljaji in povsem očisteno vseh slik, ki v premenjih, samo zabavi namestjenih spisih sree vžigajo, namesto da bi ga izobraževali. 4000 strani.

Teologi so se zgražali nad literati

"Ta roman moramo smatrati za spis, ki zasmehuje vero. olepšuje greh in utegne pokvariti sree in dobre šege; za nedolžne in ne pretrdne ljudi tem bolj nevarno, ker si je pisatelj vzel mujo, da je vse predložil v lepem slogu in cvetočem jeziku." (izvedeniško mnenje teološke fakultete na kodanjskem vseučilišču l. 1775. o Goethejevemu romanu "Muke mladega Wertherja".)

Oficijalna znanost je ovirala napredek.

"Vožnje z javnimi parnimi vozovi je prepovedati, ker mora hitro premikanje neizogibno povzročiti možganske bolezni; že sam pogled na dreveči vlak more to povzročiti, zato je potrebno zahtevati najmanj to, da se ob obeh straneh proge postavijo 5 čevljev visoke lesene stene." (Izvedeniško mnenje medicinske fakultete v Erlangenu o železnicih, in sicer l. 1835., ko so vlaki drevili še z nezasišano brzino 10 do 15 km na uro....)

Gledališki ravnatelji so kokerirali z ljudskim okusom....

Pred sto leti je stopil takšen ravatelj pred pričetkom igre pred zastor in izpustil naslednje besede:

ČIGAV BO JUŽNI TEČAJ?

Pred kratkim je podjetni ameriški raziskovalec in letalec Lincoln Ellsworth odplul z ladjo iz San Franciscia in odpotoval proti Novemu Zelandu. Tam se bo sestel s celim kadrom znanih polarnih potnikov, ki mu bodo pomagali raziskovati južni tečaj. Tako čakajo nanj znani junak "Nautila" Hubert Wilkins in norveški pilot, Bert Balchen, a tudi Šved Riiser Larsen je sprejel povabilo na sodelovanje in čaka na Ellswortha, ki je vzel topot s seboj tudi svojo ženo.

Za kaj gre pri tej ekspediciiji?

Južnega tečaja ni treba nanovo odkrivati, kajti odkril ga je že Amundsen konec l. 1911 in 1912. ko je drzni angleški raziskovalec kapitan Scott postal žrtve polarnih viharjev. Vendar pa je Ellsworthova naloga zelo važna n odgovorna. Južni tečaj je sicer odkrit, a neresen je ostal do danes največji problem južnega tečaja — odkritje domnevne vodne poti na južnem tečaju ali pa potrditev hipoteze, da je Antarktida kopnina brez vode. Admiral Byrd, ki je združni skušal rešiti to uganko, izraza domnevo, da le obstoji nekakšen kanal med Weddelovim in Rossovim morjem. Če bi se ta hipoteza obistnila, bi bil človeški rod postavljen pred novo ugotovitev, da južni tečaj ni samo celinsko ozemlje, ampak da se deli na dva kontinenta, na vzhodni in zapadni del.

Letalski smotri, ki jih zasledujejo Ellsworth, Wilkins in Balchen, kažejo, da želijo čimprej rešiti to važno vprašanje.

Ellsworthova odprava ima v pr-

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-TCVANJE

"GLAS NARODA"

zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

23. avgusta: Olympic v Cherbourg

24. avgusta: Champlain v Havre

25. avgusta: Veendam v Boulogne

26. avgusta: Roma v Genoa

27. avgusta: Berengaria v Cherbourg

28. avgusta: Leviathan v Cherbourg

29. avgusta: De Grasse v Havre

30. avgusta: Majestic v Cherbourg

31. avgusta: Manhattan v Havre

1. septembra: Deutschland v Hamburg

2. septembra: Bremen v Bremen

3. septembra: Conte di Savoia v Genoa

4. septembra: Ile de France v Havre

5. septembra: Statendam v Boulogne

6. septembra: Aquitania v Cherbourg

7. septembra: New York v Hamburg

8. septembra: Olympic v Cherbourg

9. septembra: Paris v Havre

10. septembra: Vulcania v Trst

11. septembra: Veendam v Boulogne

12. septembra: Europa v Bremen

13. septembra: Champlain v Havre

14. septembra: Aquitania v Cherbourg

15. septembra: Rotterdam v Boulogne

16. septembra: Majestic v Cherbourg

17. septembra: Paris v Havre

18. septembra: Vulcania v Trst

19. septembra: Veendam v Boulogne

20. septembra: Europa v Bremen

21. septembra: Champlain v Havre

22. septembra: Aquitania v Cherbourg

23. septembra: Rotterdam v Boulogne

24. septembra: Majestic v Cherbourg

25. septembra: Paris v Havre

26. septembra: Vulcania v Trst

27. septembra: Veendam v Boulogne

28. septembra: Europa v Bremen

29. septembra: Champlain v Havre

30. septembra: Aquitania v Cherbourg

31. septembra: Rotterdam v Boulogne

1. oktobra: Majestic v Cherbourg

2. oktobra: Paris v Havre

3. oktobra: Vulcania v Trst

4. oktobra: Veendam v Boulogne

5. oktobra: Europa v Bremen

6. oktobra: Champlain v Havre

7. oktobra: Aquitania v Cherbourg

8. oktobra: Rotterdam v Boulogne

9. oktobra: Majestic v Cherbourg

10. oktobra: Paris v Havre

11. oktobra: Vulcania v Trst

12. oktobra: Veendam v Boulogne

13. oktobra: Europa v Bremen

14. oktobra: Champlain v Havre

15. oktobra: Aquitania v Cherbourg

16. oktobra: Rotterdam v Boulogne

17. oktobra: Majestic v Cherbourg

18. oktobra: Paris v Havre

19. oktobra: Vulcania v Trst

20. oktobra: Veendam v Boulogne

21. oktobra: Europa v Bremen

22. oktobra: Champlain v Havre

23. oktobra: Aquitania v Cherbourg

24. oktobra: Rotterdam v Boulogne

25. oktobra: Majestic v Cherbourg

26. oktobra: Paris v Havre

27. oktobra: Vulcania v Trst

28. oktobra: Veendam v Boulogne

29. oktobra: Europa v Bremen

30. oktobra: Champlain v Havre

31. oktobra: Aquitania v Cherbourg

1. novembra: Rotterdam v Boulogne

2. novembra: Majestic v Cherbourg

3. novembra: Paris v Havre

4. novembra: Vulcania v Trst

5. novembra: Veendam v Boulogne

6. novembra: Europa v Bremen

7. novembra: Champlain v Havre

8. novembra: Aquitania v Cherbourg

9. novembra: Rotterdam v Boulogne

10. novembra: Majestic v Cherbourg

11. novembra: Paris v Havre

12. novembra: Vulcania v Trst

13. novembra: Veendam v Boulogne

14. novembra: Europa v Bremen

15. novembra: Champlain v Havre

16. novembra: Aquitania v Cherbourg

17. novembra: Rotterdam v Boulogne

18. novembra: Majestic v Cherbourg

19. novembra: Paris v Havre

20. novembra: Vulcania v Trst

21. novembra: Veendam v Boulogne

22. novembra: Europa v Bremen

23. novembra: Champlain v Havre

24. novembra: Aquitania v Cherbourg

25. novembra: Rotterdam v Boulogne

26. novembra: Majestic v Cherbourg

27. novembra: Paris v Havre

28. novembra: Vulcania v Trst

29. novembra: Veendam v Boulogne

30. novembra: Europa v Bremen

31. novembra: Champlain v Havre

1. decembra: Aquitania v Cherbourg

2. decembra: Rotterdam v Boulogne

3. decembra: Majestic v Cherbourg

4. decembra: Paris v Havre

5. decembra: Vulcania v Trst

6. decembra: Veendam v Boulogne

7. decembra: Europa v Bremen

8. decembra: Champlain v Havre

9. decembra: Aquitania v Cherbourg

10. decembra: Rotterdam v Boulogne

11. decembra: Majestic v Cherbourg

12. decembra: Paris v Havre

13. decembra: Vulcania v Trst

14. decembra: Veendam v Boulogne

15. decembra: Europa v Bremen

16. decembra: Champlain v Havre

17. decembra: Aquitania v Cherbourg

18. decembra: Rotterdam v Boulogne

19. decembra: Majestic v Cherbourg

20. decembra: Paris v Havre

21. decembra: Vulcania v Trst

22. decembra: Veendam v Boulogne